

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА АКАДЕМІЯ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА

на правах рукопису

ЗОЛОТІЙ ЛИБОМИР Романович

ЗВІТНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ І ЇЇ АНАЛІЗ
НА БАЗІ ПЕДМ (НА РІВНІ РАЙОННОГО УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА)

Спеціальність 08.05.04 - Бухгалтерський облік,
аналіз та аудит

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Тернопіль - 1995

дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, контролю і аналізу в підприємствах АПК Тернопільської академії народного господарства

- Наукові керівники - доктор економічних наук, академік
ЛИТВИН М. Я.,
- кандидат економічних наук, доцент
ХУРАВЕЛЬ Г. П.
- Офіційні опоненти - доктор економічних наук, професор
ШКАРАБАН С. І.,
- кандидат економічних наук, старший
науковий співробітник, член-корреспондент
Української академії Інформатики
КРОПИВКІЙ М. Ф.
- Провідна установа - національний аграрний університет

Захист дисертації відбудеться *22. Вересня* 1995 року о
14 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради д.12.01.02
Тернопільської академії народного господарства за адресою :
282004, м. Тернопіль, вулиця Львівська, 11, аудиторія 1300.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Тернопільської академії народного господарства.

Автореферат розісланий *22. Серпня* 1995 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
доктор економічних наук, професор *С. Д.* ФАРІОН І. Д.

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Швидкий перехід на ринкові умови господарювання вимагає чіткої організації планування, бухгалтерського обліку, звітності та аналізу у всіх галузях агропромислового комплексу, в тому числі і на рівні районних управлінь сільського господарства. В той же час об'єм економічної інформації, яка необхідна для успішного проведення цих робіт на рівні районних управлінь сільського господарства, збільшується, вона ускладнюється, тобто процес обробки економічної інформації стає більш трудомістким.

Це обумовлює впровадження якісно нових методів обробки документації, які забезпечують в порівнянні з традиційними більш швидке одержання економічної інформації для управлінської діяльності сільськогосподарських підприємств.

У здійсненні цих завдань важливу роль відіграє забезпечення органів управління необхідною економічною інформацією, підвищення якості її, правдивості прийнятих управлінських рішень, їх деталізації та своєчасності.

Досягати підвищення ефективності роботи апарату управління сільського господарства поряд із здійсненням ряду інших важливих заходів можна при умові широкого застосування персональних електронно-обчислювальних машин, що значно полегшує складну роботу по зведенні даних звітності сільськогосподарських підприємств і її аналізу на рівні районного управління сільського господарства, збагачує її вихідну інформацію, що робить її більш цікавою, а головне наближеною до того періоду, за який вона аналізується.

Актуальність теми дослідження визначається також крайньою невідповідністю та відставанням аналітичних розробок традиційними методами від часу виробництва сільськогосподарської продукції та прийнятих управлінських рішень, що в умовах ринкових відносин має виключне значення.

Звітність сільськогосподарських підприємств та її аналіз на базі ПЕОМ - багатогранна проблема, яка розглядається як з організаційно-господарської, так і з економічної сторони. В працях М.Ф.Кропивка, І.М.Криворучка, П.І.Гайдуцького, Н.В.Маркової, Г.Я.Козака, М.І.Ковальчука, С.І.Волкова, І.Д.Ванагса, М.І.Кучера, Р.Г.Кравченка, А.М.Полковського, М.Г.Чумаченка, А.Ф.Ревенка та інших спеціалістів виділяються питання обчислювальної техніки і її застосування в агропромисловому комплексі країни. Багато з цих науковців в тій чи іншій мірі є фундаторами реорганізації звітності та її аналізу.

Проте аналіз літературних джерел та наші практичні дослідження показали, що поряд з фундаментальними аргументованими дослідженнями, деякі аспекти цієї проблеми або зовсім не вивчені, або недостатньо повно розглянуті. Що стосується стану справ на рівні районного управління сільського господарства, то широкого дослідження проблеми зведення звітності сільськогосподарських підприємств та її аналізу на базі ПЕОМ не проводилося зовсім. Актуальність і недослідженість цієї проблеми і обумовило вибір теми дисертаційного дослідження.

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних і методологічних положень, а також розробка практичних рекомендацій по удосконаленню зведення звітності та її аналізу за допомогою ПЕОМ на рівні районних управлінь сільського госпо-

дарства.

Підставом для вибору теми дослідження є порівняно низький рівень автоматизації облікової та звітної економічної інформації на рівні районного управління сільського господарства, що в кінцевому результаті приводить до затримки економічної інформації в часі для прийняття конкретних управлінських рішень.

У відповідності з метою і станом вивчення цієї проблеми була поставлена сукупність наступних завдань:

1) дослідити нові вимоги, які поставила перед обліком і звітністю сільськогосподарських підприємств ринкова економіка;

2) розробити і запропонувати нову концепцію комплексного зведення звітності сільськогосподарських підприємств та її аналізу на базі ПЕОМ на рівні районного управління сільського господарства в умовах переходу України до ринкової економіки;

3) критично оцінити і використати існуюче програмне забезпечення і базу даних для зведеної звітності сільськогосподарських підприємств на ПЕОМ;

4) викласти методологічні основи зведення звітності і її використання на персональних комп'ютерах при проведенні аналітичної роботи;

5) запропонувати для практичного використання в управлінні сільськогосподарським виробництвом спеціальні макети програм для аналізу усіх напрямів діяльності сільськогосподарських підприємств;

6) викласти методологічні основи по проведенню аналізу балансу, фінансового стану, виробництва і реалізації продукції

сілськогосподарських підприємств ;

7) обґрунтувати, розробити і реалізувати (створити) автоматизовані робочі місця бухгалтера для комплексного зведення звітності сілськогосподарських підприємств і економіста для її аналізу на базі ПЕОМ на рівні районного управління сілського господарства.

Предметом дослідження є обліково-аналітичні моделі стану і динаміки автоматизації робочого місця бухгалтера-економіста по зведенню звітності та її аналізу і своєчасного збору економічної інформації на рівні районного управління сілського господарства, які необхідні для науково-обґрунтованого управління фінансово-господарською діяльністю сілськогосподарських підприємств в умовах жорсткої насиченої ринкової конкуренції , реалізації заходів науково-технічного прогресу. Практично мова йде про методологію створення автоматизованих робочих місць бухгалтера та економіста районного управління сілського господарства, як інструменту реалізації контрольно-аналітичної функції управління сілського господарства для покращення фінансово-господарської діяльності сілськогосподарських підприємств.

Об'єктом дослідження є в основному сілськогосподарські підприємства Заліщицького району та інших районів Тернопільської області.

Наукова база роботи. Дослідницькі розробки по методології створення автоматизованого робочого місця бухгалтера-економіста по зведенню звітності та її аналізу на базі ПЕОМ на рівні районного управління сілського господарства ; монографічні обстеження; статті; законодавчі та інструктивні матеріа-

ли; авторські розрахунки; практичний досвід, набутий автором за період роботи в Заліщицькому управлінні сільського господарства по впровадженні автоматизації зведення звітності та її аналізу.

Наукові результати та їх новизна. До числа найбільш цінних науково-обґрунтованих результатів, які витікають із змісту дисертаційної роботи і виносяться на захист, можна віднести наступні :

- на практичному досвіді розкрито методологію та принципи створення автоматизованого робочого місця бухгалтера-економіста по зведенні звітності та її аналізу на базі ПЕДМ ;

- більш глибоко визначений тісний характер взаємозв'язку, взаємозалежності і взаємодії звітності та аналізу фінансово-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств при автоматизації робочого місця бухгалтера-економіста при переході на ринкові відносини господарювання ;

- розроблено пропозиції по удосконаленні інформаційно-аналітичного обслуговування управління сільськогосподарськими підприємствами в умовах жорсткої конкуренції при встановленні ринкових відносин на основі інтеграції методів обліку і аналізу фінансово-господарської діяльності, моделювання і комп'ютеризації обробки економічної інформації ;

- науково-обґрунтовано, що вимоги ринкової економіки вимагають від обліку і звітності сільськогосподарських підприємств нових підходів і вирішень, деякої відповідності новим умовам, які створяться в економіці сільськогосподарських підприємств в умовах переходу її до ринку ;

- теоретично та практично обґрунтовано основні аспекти

відносно вибору організаційної форми автоматизації звітності і її аналізу на рівні районного управління сільського господарства ;

- встановлено основні методологічні принципи забезпечення єдності способів розробки і функціонування автоматизації звітності та її аналізу ;

- розроблено методики проведення аналізу балансу та фінансового стану, аналізу фінансово-майнового стану та аналізу виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції на базі ПЕОМ на рівні районного управління сільського господарства ;

- запропоновано методику визначення ефективності впровадження автоматизованого робочого місця економіста ;

- обґрунтована необхідність зміни складу та структури економічної інформації в ряді районних управліннях сільського господарства Тернопільської області, яка використовувалася для управління виробничим процесом.

Теоретична цінність роботи . Дослідження особливостей автоматизації на рівні районного управління сільського господарства показують переваги застосування автоматизованого робочого місця бухгалтера-економіста над ручною обробкою економічної інформації ; підтверджують велику значимість автоматизації звітності і її аналізу для своєчасного прийняття науково-обґрунтованих управлінських рішень.

Практична цінність роботи.

1. На практичному досвіді господарств Заліщицького району науково-обґрунтовано методологію створення автоматизованого робочого місця бухгалтера-економіста управління сільського

господарства по комплексному зведенню звітності та її аналізу на базі ПЕОМ.

2. Визначено резерви зменшення робочого часу на обробку економічної інформації в районному управлінні сільського господарства.

3. Показано практичне значення прикладної обліково-аналітичної моделі для постановки і рішення завдань факторного (ситуаційного) аналізу.

4. Розроблені пропозиції по покращенні інформаційно-аналітичного обслуговування управління сільськогосподарським виробництвом на рівні районного управління сільського господарства.

5. Науково обгрунтовано, що реалізація моделей обліку, контролю і економічного аналізу ситуацій виробничого процесу з використанням персональних електронно-обчислювальних машин дозволить проводити не тільки економічний аналіз, але й дає можливість прогнозувати ефективність виробництва з урахуванням індексу цін і створюваної нової кон'юнктури в інтересах, як власників засобів виробництва, так і держави.

6. Ряд методологічних та теоретичних положень і висновків можуть знайти використання у подальшій науковій розробці проблем звітності і її аналізу в умовах ринкових відносин.

Апробація роботи. Матеріали дослідження були розглянуті на засіданні Ради сільськогосподарських підприємств Заліщицького району, наслідки впровадження розробок пошукача в Заліщицькому районному управлінні сільського господарства було розглянуто і схвалено на нараді в Тернопільському обласному управлінні сільського господарства та продовольства. Матеріал-

ли дослідження впроваджено в учбовий процес кафедри бухгалтерського обліку та аудиту в підприємствах АПК Тернопільської академії народного господарства та курсів підвищення кваліфікації спеціалістів сільського господарства Тернопільської обласної школи управління сільським господарством при Буцацькому радгоспі-технікумі. Наслідки проведеного дослідження доповідались на наукових конференціях молодих вчених і спеціалістів в Одесі, Києві, Москві, Тернополі на протязі 1987-1995 років.

Методологічні основи побудови автоматизованого робочого місця бухгалтера-економіста використано для створення автоматизованих робочих місць в Борщівському, Чортківському, Буцацькому та інших районах Тернопільської області.

Обсяг та структура дисертації. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, переліку використаної літератури (140 джерел на українській, російській, німецькій, англійській мовах), містить 20 таблиць, 4 схеми, 1 малюнок, 6 додатків. Дисертаційна робота викладена на 202 сторінках машинописного тексту.

У вступі обґрунтована актуальність теми дисертації, сформульовані мета та завдання, визначені об'єкт і методика дослідження, розкриті наукова новизна, практичне значення розроблених пропозицій та рекомендацій.

У першому розділі "Значення звітності сільськогосподарських підприємств для прогнозування і регулювання економіки підприємств в умовах ринку" розкрито суть та економічний зміст вимог ринкової економіки до обліку і звітності сільськогосподарських підприємств; розглянуто характеристику стану звітнос-

ті сільськогосподарських підприємств на рівні районного управління сільського господарства та визначено шляхи її вдосконалення в умовах переходу до ринкових відносин.

У другому розділі "Методологічні основи зведення звітності сільськогосподарських підприємств на базі ПЕОМ" теоретично та практично обгрунтовано основні аспекти відносно вибору організаційної форми автоматизації звітності і її аналізу; встановлено основні методологічні принципи забезпечення єдності способів розробки і функціонування автоматизації звітності і її аналізу; на практичному досвіді розкрито методологію та принципи створення автоматизованого робочого місця бухгалтера по зведенню звітності.

У третьому розділі "Методологія аналізу звітності управління сільського господарства та шляхи її удосконалення" розроблено методики проведення аналізу балансу та фінансового стану, аналізу фінансово-майнового стану і аналізу виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції на базі ПЕОМ; запропоновано методику визначення ефективності впровадження автоматизованого робочого місця економіста; обгрунтовано необхідність зміни складу та структури економічної інформації в ряді районних управліннях сільського господарства Тернопільської області, яка використовувалася для управління виробничим процесом.

У висновках узагальнено результати проведеного дослідження та сформульовано пропозиції по удосконаленню зведення звітності сільськогосподарських підприємств та її аналізу на рівні районного управління сільського господарства.

2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ

У дисертаційній роботі на основі проведеного дослідження поставлено і вирішено такі проблематичні питання.

2.1. Вимоги ринкової економіки до обліку і звітності сільськогосподарських підприємств.

Практика показує, що в умовах функціонування ринкового механізму дійсно має місце зміна вимог, які пред'являються до бухгалтерського обліку, контролю і аналізу господарської діяльності, проходить певне корегування виконуваних ними функцій та основних моментів організації. Але необхідність в обліково-аналітичній роботі зовсім не відпадає, а, навпаки, підвищується.

На нашу думку, розвиток ринкових форм господарювання не виключає, а, навпаки, вимагає наявності повної економічної інформації про всі процеси, які відбуваються не лише в рамках підприємства, але і за його межами. Постачальником такої інформації є, як відомо, бухгалтерський облік.

Характер організації обліково-аналітичної роботи залежить і визначається перш за все умовами функціонування підприємства, особливостями економічного механізму господарювання.

На відміну від системи бухгалтерського обліку, яка склалася в країнах ринкової економіки, вітчизняна система, як відомо, характеризується єдністю принципів організації обліково-аналітичної роботи незалежно від рівня управління.

Разом з тим слід відзначити, що елементи розглянутої системи бухгалтерського обліку, яка діє в умовах ринкової економіки, присутні і в вітчизняному бухгалтерському обліку. На-

приклад, оперативний облік, який ведеться на наших підприємствах близький до управлінського обліку.

Аналіз показників схеми 1 (див. стор. 14) свідчить про те, що оперативний та управлінський обліки ідентичні по основних рисах (цілях, об'єкту, суб'єкту, методології проведення).

На основі приведених нами досліджень можна зробити висновки, що проводити корінну перебудову організації обліково-аналітичної роботи в період переходу до ринкової економіки, а також функціонування ринкових відносин немає потреби. Необхідно лише уточнити завдання та вимоги, які пред'являються до бухгалтерського обліку, тобто привести їх у відповідність до інтересів ринкової економіки.

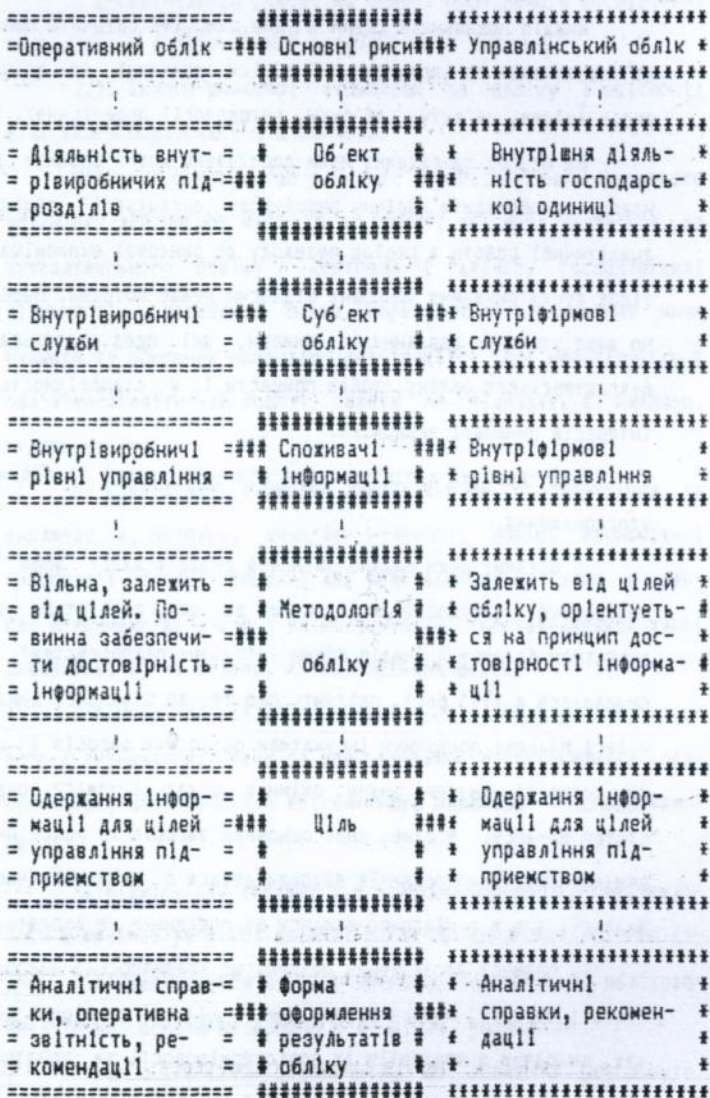
2.2. Коротка характеристика стану звітності та шляхи її удосконалення.

В останні роки значно змінився склад і зміст форм бухгалтерської звітності. Це, перш за все, стосується зміни структури балансу. Аналіз форми 1 "Баланс підприємства", яка складалася в 1993 році, свідчить про те, що з балансу виключені всі планові показники (нормативи оборотних засобів і стійких пасивів), внесені значні зміни в склад і зміст окремих статей балансу. А саме, знос основних засобів та малоцінних і швидкозношуваних предметів відображається в активній частині балансу, але ж у підсумок балансу ці показники не входять.

В процесі дослідження бачимо, що кредиторська заборгованість і кредити, позики розподілені в балансі по різних розділах, виходячи з критеріїв їх довготерміновості чи короткотерміновості. Прикладом цього є перехід статей балансу "Короткострокові кредити банків" та "Короткострокові позикові кошти" з

СХЕМА

відповідності оперативного та управлінського видів обліку на підприємстві

другого розділу балансу в третій розділ балансу.

Важливо при аналізі змін балансу відзначити і те, що в балансі відображається в пасиві вже не балансовий прибуток, а нерозподілений прибуток.

На основі вищезгаданих змін можна зробити висновок, що формування звітності все ближче підходить до міжнародного стандарту.

Дослідження стану звітності в Залщицькому районному управлінні сільського господарства показує, що бухгалтери господарств в 1990 році біля 20 % показників річної звітності заповнювали безпосередньо по даних відповідних реєстрів бухгалтерського обліку. Ще 35 % показників одержували з тих же реєстрів, застосовуючи при цьому лише додаткові групування та розрахунки. Решту (45%) показників бухгалтери сільськогосподарських підприємств заповнювали по даних функціональних галузевих служб, оперативного обліку і інших джерел.

В умовах функціонування ринкових відносин співвідношення джерел одержання звітних показників дещо змінилося, а саме вони становлять відповідно 33 %, 38 % та 29 %. Це означає, що відбулося зростання на 13 % показників річної звітності, яка заповнюється безпосередньо по даних відповідних реєстрів бухгалтерського обліку. Але доля показників оперативно-технічного обліку, даних функціонально-галузевих служб залишається ще досить значною. Тому такий стан неможна признати нормальним. Звідси можна зробити висновок, що в майбутньому необхідно значно удосконалити ув'язку форм звітності і відповідних реєстрів системного бухгалтерського обліку. А це означає, що необхідно скорочувати кількість показників, які одержуються за

межами бухгалтерського обліку.

2.3. Програмне забезпечення і база даних для зведеної звітності.

нагромаджений досвід в Заліщицькому районному управлінні сільського господарства показує, що в процесі впровадження АРМ бухгалтера по зведенню звітності були додержані наступні вимоги :

1) простота освоєння прийомів роботи на АРМ і легкість спілкування бухгалтера з комп'ютером ;

2) своєчасне задоволення інформаційних і обчислювальних потреб спеціаліста ;

3) мінімальний час відповіді ПЕОМ на запити споживача ;

4) надійність німецького комп'ютера "Роботрон - 1715 М" (за чотири роки експлуатації не було жодної поломки ПЕОМ) і простота в обслуговуванні даного комп'ютера ;

5) можливість швидкого навчання споживача роботі на ПЕОМ (навчання спеціалістів на ПЕОМ "Роботрон - 1715 М" згідно затвердженого режиму робочого тижня в Заліщицькому управлінні сільського господарства проводиться головним та ведучим бухгалтерами (на жаль тільки вони володіють одночасно навиками економічної роботи та роботи на ПЕОМ) в четвер з 14 до 16 години. Практика такого навчання дала позитивні результати - всі спеціалісти даного управління сільського господарства вже самостійно можуть використовувати зібрані звітні дані і проведений економічний аналіз за допомогою ПЕОМ в своїй управлінській діяльності при прийнятті важливих рішень безпосередньо сидячи за роботою на комп'ютері. Більшість з цих спеціалістів вже самотужки складають програми для аналізу необхідних їм показни-

кіль.

б) можливість роботи в складі локальної мережі .

Дослідження показують, що сучасні ПЕОМ, як технічні засоби обробки облікової і звітної інформації потенційно оволодівають всіма необхідними якостями, які можуть зробити їх таким же інструментом в руках бухгалтера, як і звичайний калькулятор. Для цього програмне забезпечення розробляється так, щоб воно відповідало змісту бухгалтерської праці. При цьому спеціалісти Заліщицького управління сільського господарства відійшли від багатьох звичайних схем проектування бухгалтерської звітності в минулому, переглянули значну частину вітчизняного та зарубіжного досвіду, який нагромаджено за час роботи з ПЕОМ третього покоління.

2.4. Методологічні основи побудови аналітичної роботи на персональних комп'ютерах.

Досвід переконує, що в умовах функціонування АРМ бухгалтера по зведенню звітності в Заліщицькому районному управлінні сільського господарства відбувається автоматизація широкого кола робіт, які зв'язані з виконанням найбільш складних і трудомістких розрахунків по формуванню зведених показників бухгалтерської звітності, а також з контролем правильності і достовірності економічної інформації та корекції знайдених помилок.

Дослідження показують, що секрет широкої популярності програм за розрахунками електронних таблиць (ППП"Суперкальк"), насамперед - це простота в освоєнні та користуванні, наочність і потужні розрахункові можливості.

Практика підтверджує, що достатньо тільки вивчити мето-

дологічні основи побудови аналітичної роботи на ПЕОМ, щоб зрозуміти суть розроблених програм по зведенню форм звітності за розрахунками електронних таблиць та плідно їх використовувати в своїй практичній роботі спеціалістами інших районних управлінь сільського господарства.

Таким чином, ми переконані, що головним стержнем сучасної системи впровадження АРМ спеціаліста по зведенню звітності та її аналізу в управліннях сільського господарства в умовах ринкової економіки повинна стати своєчасна підготовка достовірної економічної інформації, яка необхідна для ефективного управління цілому по районах.

Взв'язку з розвитком нових економічних відносин на селі, їх впливом на загальні принципи обліку та звітності настав час переглянути призначення звітності на рівні управлінь сільського господарства. На нашу думку, вона повинна фіксувати не стільки звітні процеси, що відбулися, хоча і це важливо, скільки те, що буде в перспективі, і це буде являтися головним.

2.5. Практичне значення аналітичних розробок в управліннях сільськогосподарськими підприємствами.

Практика показує, що АРМ бухгалтера по зведенню звітності, яке являється складовою частиною інформаційної системи цілому по управліннях сільського господарства, повинно формувати економічну інформацію, яка необхідна для використання не тільки самими працівниками бухгалтерії, але в першу чергу керівниками і спеціалістами функціональних служб.

Дослідження показують, що завдяки впровадженню АРМів, як бухгалтера, так і інші спеціалісти та керівники одержуть економічну інформацію безпосередньо на своєму робочому місці, без

посторонньої допомоги. А для ефективного використання ними цих даних структури машино- та відеограм повинні бути орієнтовані на споживача. В цьому якраз і закликається непереоцінне значення аналітичних розробок в управлінні сільськогосподарськими підприємствами.

Таким чином, вдосконалення обліку і звітності та практичне впровадження рекомендованих нами АРМів на рівні управління сільського господарства дасть змогу своєчасно здійснювати контроль та проводити в стислі строки достовірний економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підпорядкованих сільськогосподарських підприємств, вживати ефективних заходів щодо усунення недоліків в роботі підприємств, швидко виявляти та приводити в дію додаткові резерви збільшення виробництва сільськогосподарської продукції та поліпшення її якості.

2.6. Аналіз балансу та фінансового стану.

Актуальність проблеми аналізу балансу в умовах ринкових відносин, коли вартість ресурсів формується під впливом попиту і пропозицій, підвищується з кожним днем. Тому у роботі детально досліджено взаємозв'язок основних показників балансу та їх вплив на кінцеві результати роботи підприємства.

В рекомендованій нами методиці проведення аналізу балансу та фінансового стану на базі ПЕОМ запропоновано такі аналітичні таблиці: аналіз складу і структури майна; аналіз складу і структури власних і позичкових коштів; аналіз коефіцієнта власності (самостійності); аналіз коефіцієнта фінансової стійкості; розрахунок загального коефіцієнта ліквідності балансу; розрахунок оборотності активів. Наприклад, таблиця 1 (див. сторінку 20).

У роботі детально проведено аналіз ефективності впровад-

ження АРМ економіста по аналізу балансу та фінансового стану в Заліщицькому районному управлінні сільського господарства.

2.7. Аналіз фінансово-майнового стану.

В умовах удосконалення господарського механізму, зміцнення внутрігосподарського розрахунку, переведення підприємств на самоокупність і самофінансування значно зростає роль аналізу фінансово-майнового стану в управлінні сільськогосподарським виробництвом.

Практика показує, що на сучасному етапі розвитку ринкових відносин в Заліщицькому районі майже у всіх сільськогосподарських підприємствах намічається тенденція до збільшення у валовій продукції питомої ваги затрат (без оплати праці і відрахувань) та зменшення - валового доходу та прибутку. По першому елементу валової продукції це зростання пояснюється подорожчанням всіх видів товаро-матеріальних цінностей, які використовуються в процесі виробництва сільськогосподарської продукції, а по двох інших - зменшенням матеріальних доходів працівників, які працюють в сільськогосподарських підприємствах, та зниженням фінансових можливостей господарств до розширеного відтворення виробництва сільськогосподарської продукції.

Такі негативні сторони діяльності сільськогосподарських підприємств Тернопільської області, з нашої точки зору, пояснюються недосконалою політикою уряду країни по реформі економічних відносин (неправильна політика в області визначення цін на сільськогосподарську продукцію, допущення дуже високих цін на промислову техніку, затримка введення нової власної валюти країни та інші).

3. ДРУКОВАНІ ПРАЦІ НА ТЕМУ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ :

1. Облік затрат та виходу продукції тваринництва за допомогою ПЕОМ. - Тези доповідей республіканської науково-практичної конференції. Ховтень, 1988. Випуск 3. Одеса: 1988, - с.58-61 (0.1 д.а.);
2. Організація обліку затрат на виробництво продукції скотарства з застосуванням ПЕОМ "Роботрон - 1715". - Тези доповідей Всесоюзної науково-теоретичної конференції молодих вчених і спеціалістів. - 23-25 жовтня 1990 р., Москва, - с.57-58 (0.15 д.а.);
3. Заготівля кормів при кооперуванні техніки. - Інформаційний листок про передовий виробничо-технічний досвід : Львівський МТЦНТІ, 1990. - (0.25 д.а.);
4. Шляхи підвищення продуктивності праці в молочному скотарстві. - Інформаційний листок про передовий виробничо-технічний досвід : Львівський МТЦНТІ, 1992. - (0.25 д.а.);
5. Ефективність вирощування тютюну. - Інформаційний листок про передовий виробничо-технічний досвід : Львівський МТЦНТІ, 1992. - (0.25 д.а.);
6. Досвід виробництва кормів. - Інформаційний листок про передовий виробничо-технічний досвід : Львівський МТЦНТІ, 1992. - (0.25 д.а.);
7. Золотий Л.Р. Методологія аналізу звітності управління сільського господарства та шляхи її удосконалення. - Заліщицька рай. друк., 1994. - (4.89 д.а.);
8. Золотий Л.Р. Методологічні основи зведення звітності сільськогосподарських підприємств на базі ПЕОМ. - Заліщицька рай. друк., 1995. - (5.00 д.а.);
9. Аналіз балансу та фінансового стану на ПЕОМ. // Бухгалтерський облік і аудит. - 1995. - №19. - с.11. - (0.3 д.а.).

А Н Н О Т А Ц И Я

Золотый Л.Ф.

Отчетность сельскохозяйственных предприятий и ее анализ на базе ПЭВМ (на уровне районного управления сельского хозяйства).

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.06.04. - Бухгалтерский учет, анализ та аудит. Тернопольская академия народного хозяйства, Тернополь, 1995.

Исследованы новые требования, которые встали перед учетом и отчетностью сельскохозяйственных предприятий в условиях рыночной экономики. Разработано и предложено новую концепцию комплексного обобщения отчетности сельскохозяйственных предприятий и ее анализа на базе ПЭВМ на уровне районного управления сельского хозяйства в условиях перехода Украины к рыночной экономике. Критически оценено и использовано существующее программное обеспечение и база данных для сводной отчетности сельскохозяйственных предприятий на ПЭВМ. Изложены методологические основы обобщения отчетности и ее использования на персональных компьютерах при проведении аналитической работы. Научно обосновано, разработано и реализовано на практике АРМ бухгалтера по обобщению отчетности и АРМ экономиста по экономическому анализу на уровне районного управления сельского хозяйства.

Ключовые слова : анализ, отчетность, ПЭВМ, АРМ бухгалтера, АРМ экономиста.

S U M M A R Y

Zolotyi L.R.

Accounting of agricultural enterprises and its analysis on the base of PEC /personal electronic computers/ (on the level of district administration of the agriculture).

Dissertation for reseiving Scientific Degree of Candodate of Economic Sciences, specialisation 08.06.04. - accounting, analysis and audit. Ternopil Akademy of National Economy, 1995.

The new requirements are investigated, which arise before accounting and reporting of agricultural enterprises in the conditions of market economy.

The new conception of the integrated generation of reporting of agricultural enterprises and its analysis on the base of PEC /personal electronic computers/ on the level of district administration of agriculture in the condition of transferring of Ukraine for market economy is worked out and proposed. The existent programme ensuring and the base of figures for the summery accounting of agricultural enterprises on PEC are critically appreciated and used.

The metodological principles of generatization of reporting and its usage on personal computers during the carrying out of analytical work are expounded. AWP (automatize work place) of book-keeper in generalization of reporting and AWP of economist in economic analysis on the level of district administration of agriculture are scientifically substantiated.

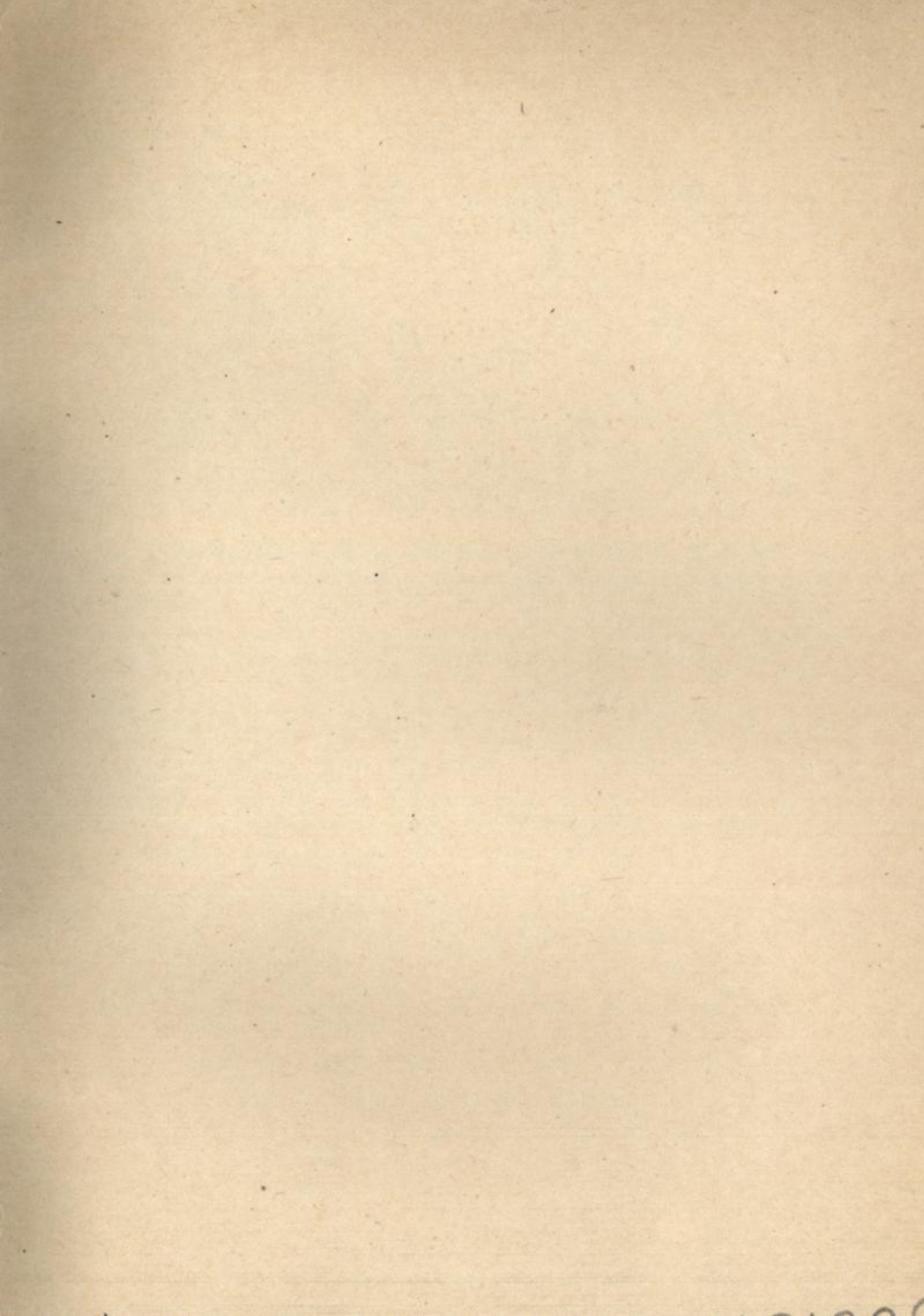
Key words : analysis, reporting, personal electronic computer, AWP of book-keeper, AWP of economaist.

Підписано до друку 25.05.95 р. Формат паперу 60x84 1/16.
Папір копійчальний. Умовних друкованих аркушів 1 1/4.
Замовлення 755. Тираж 100 прим.

=====

Заліщицька районна друкарня,
283540, Заліщики, вул. 1.Франка, 6.

AB 32.845
AB 32.845